

Feladatlap I/A

Bános Tibor-interjú A. tanulócsoport

Kérdések, feladatok		Megoldások
I/A/1 Előkészítő feladatok	Nézzetek utána annak, hogy ki volt az interjúban említett Scheiber Sándor és Lőw Immánuel! Mit jelent az asszimiláció fogalma a magyarországi zsidóság történetére vonatkoztatva?	
I/A/2	Hogyan jelenik meg az interjúalany gyermekkori, háború előtti emlékeiben a falubeliekhez fűződő viszony? Érthető-e, hogy a gyermek Bános Tibornak nem volt semmilyen veszélyérzete? Mi volt az az első élménye, melyben a környezete mint zsidót különböztette meg? Mi utal ennek negatív kicsengésére?	

<p>I/A/3</p> <p>Hogyan változott a falubeliek viselkedése a német megszállás után? Érthető-e, elfogadható-e ez a változás? Milyen cselekedeteket, gesztusokat tartanál az adott történelmi körülmények között is elvárhatónak, minimális kockázattal vagy semmilyen veszéllyel nem járónak? Mi minősülne kockázatos, hősie viselkedésnek? Tudsz-e ilyen példát említeni?</p>	
<p>I/A/4 Gettó</p> <p>Mit tennél, ha hirtelen hasonló helyzetbe kerülnél? Kire bízna értékeidet? Gondolj arra, hogy családtagjaid, rokonaid nem tudnak segíteni, mert hasonló helyzetben vannak! Mit tennél be egy konkrét bőröndbe? Inkább értékes, vagy inkább hasznos (vagy annak gondolt) tárgyakat? Deportálásuk előtt volt-e valamilyen konkrét jel arra vonatkozóan, hogy a zsidók nem számíthatnak vagyonuk megőrzésére („már ássák a kertet”)?</p>	
<p>I/A/5</p> <p>Hogyan jellemzi az interjúalany a szegedi gettót? Hogyan változtatta meg sok ember magatartását az összezártság és a megfélemlítés?</p>	

<p>I/A/6</p> <p>Milyen érvek és ellenérvek fogalmazódhattak meg a holokausztot túlélő zsidókban a hazatéréssel és a külföldre távozással kapcsolatban?</p>	
<p>I/A/7</p> <p>Interjúrészlet, két utas beszélgetése a vonaton: „Többen jöttek vissza, mint ahányan elmentek.” – Hogyan értelmezi az interjúalany ezt a mondatot? Neked mi a véleményed? Vizsgálta-e saját felelősségét a Bauer család környezete a faluban? Mi lehetett az oka annak, hogy mind a deportált család, mind a falubeliek kerültek a zsidókkal történtek kibeszélését? Említs példát saját tapasztalataidból olyan helyzetre, amikor kölcsönösen nem beszéltek valamilyen kínos, a lelkiismereteket nyugtalanító dologról! Milyen előnyei lehetnek egy ilyen emlék őszinte kibeszélésének?</p>	

I/A/8

Az interjú végén látható családi fotók közül a „tablószerű” tífűs fotó elemzése

Jelöljük be, hogy a képen látható családtagok közül ki halt meg a holokauszt során, és ki hagyta el később az országot!

I/A/9

A most látott interjú néhány évvel ezelőtt készült. Mi lehetett az oka annak, hogy Bános Tibor vállalta a beszélgetést? Fogalmazz meg a döntés mellett, illetve ellene szóló érveket!

Feladatlap I/B

Bános Tibor-interjú B. tanulócsoport

Kérdések, feladatok		Megoldások
I/B/1 Előkészítő feladatok	Nézzetek utána annak, hogy ki volt az interjúban említett Scheiber Sándor és Lów Immánuel! Mit jelent az asszimiláció fogalma a magyarországi zsidóság történetére vonatkoztatva?	
I/B/2	A nagyszülőkre vonatkozóan az interjúban elhangzó mondat: „Nagy magyarok voltak, mint minden zsidó vidéken.” – Értelmezd ezt az állítást! Mivel támasztja alá állítását az interjúalany? Mennyiben tekinthetők asszimilátnak a nagyszülei? Az asszimiláció mértéke összefügg-e azzal, hogy mennyire tartották reálisnak a rájuk leselkedő veszélyt, illetve hogy gondoltak-e bármilyen ellenállásra?	

<p>I/B/3</p> <p>Hogyan változott a falubeliek viselkedése a német megszállás után? Érthető-e, elfogadható-e ez a változás?</p> <p>Milyen cselekedeteket, gesztusokat tartanál az adott történelmi körülmények között is elvárhatónak, minimális kockázattal vagy semmilyen veszéllyel nem járóknak? Mi minősülne kockázatos, hősies viselkedésnek? Tudsz-e ilyen példát említeni?</p>	
<p>I/B/4</p> <p>Mennyire volt informálva a vidéki zsidóság a rá leselkedő veszéllyel kapcsolatban? Mit tudtak a deportálásokról és a gázkamrákról?</p> <p>Nézd meg az alábbi honlapon, hogy milyen sorrendben zajlott a vidéki zsidóság deportálása! Melyik csendőrkerülethez tartoztak a Szegedről deportáltak?</p> <p>http://www.holokausztmagyarorszagon.hu/maps/maps_3.html</p>	
<p>I/B/5</p> <p>Tisztában voltak-e azzal, hogy hová viszik őket a zsúfolt vagonokban? Mekkora szerepet játszott a szerencse egy-egy ember túlélési esélyében, lehet-e beszélni ilyen</p>	

<p>helyzetben jó és rossz döntésekről?</p> <p>Sejthetett-e valamit a nem zsidó környezet abból, hogy zsidó szomszédai feltehetően nem fognak visszatérni? A kérdés megválaszolásához használd a 3/C forrást!</p>	
<p>I/B/6</p> <p>Milyen érvek és ellenérvek fogalmazódhattak meg a holokausztot túlélő zsidókban a hazatéréssel és a külföldre távozással kapcsolatban?</p>	
<p>I/B/7</p> <p>Interjúrészlet, két utas beszélgetése a vonaton: „Többen jöttek vissza, mint ahányan elmentek.” – Hogyan értelmezi az interjúalany ezt a mondatot? Neked mi a véleményed? Vizsgálta-e saját felelősségét a Bauer család környezete a faluban? Mi lehetett az oka annak, hogy mind a deportált család, mind a falubeliek kerültek a zsidókkal történtek kibeszélését? Említs példát saját tapasztalataidból olyan helyzetre, amikor kölcsönösen nem beszéltek valamilyen kínos, a lelkiismereteket nyugtalanító dologról! Milyen előnyei lehetnek egy ilyen emlék őszinte kibeszélésének?</p>	

I/B/8

Az interjú végén látható családi fotók közül a „tablószerű” tízfős fotó elemzése

Jelöljük be, hogy a képen látható családtagok közül ki halt meg a holokauszt során, és ki hagyta el később az országot!

I/B/9

A most látott interjú néhány évvel ezelőtt készült. Mi lehetett az oka annak, hogy Bános Tibor vállalta a beszélgetést? Fogalmazz meg a döntés mellett, illetve ellene szóló érveket!

Feladatlap I/C

Bános Tibor-interjú C. tanulócsoport

Kérdések, feladatok		Megoldások
I/C/1 Előkészítő feladatok	Nézzetek utána annak, hogy ki volt az interjúban említett Scheiber Sándor és Lőw Immánuel! Mit jelent az asszimiláció fogalma a magyarországi zsidóság történetére vonatkoztatva?	
I/C/2	A filmben Bános Tibor a Bauer családnevet használja. Mi lehet ennek az oka? Milyen szándékkal, illetve minek a reményében változtatták meg többen a nevüket a háború előtt? Mi lehetett a háború után a névváltoztatás oka?	

<p>I/C/3</p> <p>Hogyan változott a falubeliek viselkedése a német megszállás után? Érthető-e, elfogadható-e ez a változás?</p> <p>Milyen cselekedeteket, gesztusokat tartanál az adott történelmi körülmények között is elvárhatónak, minimális kockázattal vagy semmilyen veszéllyel nem járónak? Mi minősülne kockázatos, hősies viselkedésnek? Tudsz-e ilyen példát említeni?</p>	
<p>I/C/4</p> <p>Milyen magatartást tanúsítottak a csendőrök a kalocsai gettóban? Gyűjts példákat az interjúrészek alapján arra, hogy fokozatosan nő a jogfosztás és a megalázottság mértéke a zsidókkal szembeni intézkedések során!</p>	
<p>I/C/5</p> <p>Nézz utána az alábbi honlapon, hogy milyen okai lehettek néhány szerelvény Strasshofba irányításának!</p> <p>http://www.holokausztmagyarorszag.hu/index.php?section=1&type=content&chapter=4_2_5</p> <p>Milyen volt Strasshofban a helyiek viszonya a deportáltakhoz? Mi bizonyítja, hogy félniük kellett az</p>	

<p>együtt érzőknek, de ezzel együtt volt lehetőségük a segítségadásra? Befolyásolta-e a háború végének közeledése az örök, és általában a külső környezet magatartását?</p>	
<p>I/C/6 Milyen érvek és ellenérvek fogalmazódhattak meg a holokausztot túlélő zsidókban a hazatéréssel és a külföldre távozással kapcsolatban?</p>	
<p>I/C/7 Interjúrészlet, két utas beszélgetése a vonaton: „Többen jöttek vissza, mint ahányan elmentek.” – Hogyan értelmezi az interjúalany ezt a mondatot? Neked mi a véleményed? Vizsgálta-e saját felelősségét a Bauer család környezete a faluban? Mi lehetett az oka annak, hogy mind a deportált család, mind a falubeliek kerültek a zsidókkal történtek kibeszélését? Említs példát saját tapasztalataidból olyan helyzetre, amikor kölcsönösen nem beszéltek valamilyen kínos, a lelkiismereteket nyugtalanító dologról! Milyen előnyei lehetnek egy ilyen emlék őszinte kibeszélésének?</p>	

I/C/8

Az interjú végén látható családi fotók közül a „tablószerű” tízfős fotó elemzése

Jelöljük be, hogy a képen látható családtagok közül ki halt meg a holokauszt során, és ki hagyta el később az országot!

I/C/9

A most látott interjú néhány évvel ezelőtt készült. Mi lehetett az oka annak, hogy Bános Tibor vállalta a beszélgetést? Fogalmazz meg a döntés mellett, illetve ellene szóló érveket!

Feladatlap II/A

Bokor Péter-interjú A. tanulócsoport

Kérdések, feladatok		Megoldások
II/A/1 Előkészítő feladatok	Nézz utána annak, hogy mit jelentett a második világháború alatt a munkaszolgálat fogalma!	
II/A/2	Hogyan jellemzi az interjúalany a zsidók és a nem zsidók együttélését a városban, illetve saját gimnáziumi osztályában? Mennyiben nevezhető „normálisnak” ez a viszony?	
II/A/3	Milyen összefüggésben hall a fiatal Bokor Péter Auschwitzról? Mennyire volt általános ez a tudás környezetében? Mi történt bátyjával a munkaszolgálat során? Milyen elhatározásra jut a fenti élmények nyomán?	

<p>II/A/4</p> <p>Milyen élmények érik a mohácsi gettó deportálásakor? Milyen elhatározásában erősíthette meg ez a tapasztalat?</p>	
<p>II/A/5</p> <p>Hogyan jellemzi a győri tábort az interjúalany? Nézd meg az alábbi honlapon, honnan indultak és merre tartottak azok a halálmenetek, amelyekről a győri tábor kapcsán beszél! http://www.holokausztmagyarorszagon.hu/maps/maps_4.html</p>	
<p>II/A/6</p> <p>Mi kényszeríti újabb szökésre Bokor Pétert? Milyen lehetőségeket kellett mérlegelnie a nyilas érzelmű kaposvári orvos megjelenésekor?</p>	
<p>II/A/7</p> <p>Próbáld összegyűjteni, hogy az interjúalanynek hány menekülési kísérlete vallott kudarcot, és hogy az üldöztetés hónapjaiban kiktől kapott segítséget! Mekkora szerepet játszott a túlélésben saját aktív, a passzív sodródást elutasító magatartása, és a szerencse? Érvelj állításod mellett!</p>	

<p>II/A/8</p> <p>Jelöld be a térképen, hogy hol voltak Bokor Péter életének legfontosabb fordulópontjai az 1944-es és az 1945-ös esztendőben!</p>	
<p>II/A/9</p> <p>Hogyan változtak az évek során Bokor Péter emlékei a zsidóüldözésekkel kapcsolatban? Mit gondolsz ezekről a változásokról? Véleményed szerint mire igazán fontos emlékezni, mi az, amit semmiképp sem szabad elfelejteni a holokauszt történetéből?</p>	
<p>II/A/10</p> <p>A most látott interjú néhány évvel ezelőtt készült. Mi lehetett az oka annak, hogy Bokor Péter vállalta a beszélgetést? Fogalmazz meg a döntés mellett, illetve ellene szóló érveket!</p>	

Feladatlap II/B

Bokor Péter-interjú B. tanulócsoport

Kérdések, feladatok		Megoldások
II/B/1 Előkészítő feladat	Az interjúban elő fog fordulni Kállay Miklós miniszterelnök neve. Nézz utána annak, hogy milyen lépések jellemezték kormányfői tevékenységét!	
II/B/2	Milyen jelek utalnak az iskolában a negatív megkülönböztetés megjelenésére?	
II/B/3	Hogyan szervezi meg szökését az interjúalany a német megszállást követő napokban? Mennyire tartod abszurdnak az ötletet? Hogyan változhatott a kaposváriak magatartása a harmincas években tapasztalt „normális” együttéléshez képest? (3/A forrás)	

<p>II/B/4</p> <p>Mi lehet az oka, hogy a zsidó munkaszolgálatosok és az őket kísérő katonák közösen próbáltak megszökni hamis menetlevéllel? Miért nem sikerült eljutniuk a fővárosba?</p> <p>Milyen rendszabályok szerint kellett élni a komáromi házban?</p> <p>Milyen következményekkel járt a lebukás?</p>	
<p>II/B/5</p> <p>Helyesnek tartod-e a szökésben Bokor Péternek segítő Varga bácsi tanácsát („Legyél a tömeggel!”)? Valóban nagyobb esélyt jelenthetett ez a túlélésre? Érvelj állításod mellett!</p>	
<p>II/B/6</p> <p>A felszabadulást követően milyen konfliktus terhelte meg Klein Erzsébettel kialakult kapcsolatát? Milyen érvek és ellenérvek fogalmazódhattak meg a holokausztot túlélő zsidókban a hazatéréssel és a külföldre távozással kapcsolatban?</p>	
<p>II/B/7</p> <p>Próbáld összegyűjteni, hogy az interjúalanynak hány menekülési kísérlete vallott kudarcot, és hogy az</p>	

<p>üldöztetés hónapjaiban kiktől kapott segítséget! Mekkora szerepet játszott a túlélésben saját aktív, a passzív sodródást elutasító magatartása, és a szerencse? Érvelj állításod mellett!</p>	
<p>II/B/8 Jelöld be a térképen, hogy hol voltak Bokor Péter életének legfontosabb fordulópontjai az 1944-es és az 1945-ös esztendőben!</p>	
<p>II/B/9 Hogyan változtak az évek során Bokor Péter emlékei a zsidóüldözésekkel kapcsolatban? Mit gondolsz ezekről a változásokról? Véleményed szerint mire igazán fontos emlékezni, mi az, amit semmiképp sem szabad elfelejteni a holokauszt történetéből?</p>	
<p>II/B/10 A most látott interjú néhány évvel ezelőtt készült. Mi lehetett az oka annak, hogy Bokor Péter vállalta a beszélgetést? Fogalmazz meg a döntés mellett, illetve ellene szóló érveket!</p>	

Feladatlap II/C

Bokor Péter-interjú C. tanulócsoport

Kérdések, feladatok		Megoldások
II/C/1 Előkészítő feladatok	Olvass utána annak, hogy mit tartalmazott az ún. első és második zsidótörvény!	
II/C/2 Milyen összefüggésben áll az első és a második zsidótörvény azzal, hogy egy bizonyos „Gács úr” megpróbálja megszerezni Bokorék gyógyszerárát? Nézz utána annak, hogy mit jelent a stróman fogalma! Mit gondolsz, befolyásolta-e a többségi társadalom erkölcsi ellenálló képességét az a lehetőség, hogy a törvényeknek köszönhetően bárki megszerezhetette mások vagyonát? Miért? A kérdés megválaszolásához használd fel a 3/B forrást!		
II/C/3 Igaz-e, hogy a munkaszolgálatra vonatkozó behívó esélyt jelentett az életben maradásra?		

<p>II/C/4</p> <p>Miért hiúsul meg az újabb szökési terv?</p>	
<p>II/C/5</p> <p>Miért abszurd az üldözői elől menekülő zsidó fiatalember helyzete Grazban?</p>	
<p>II/C/6</p> <p>Mennyit tudott meg, illetve akart megtudni édesanyja sorsáról az interjúalany? Mi lehet ennek az oka? Hány családtagját veszítette el a holokauszt során?</p>	
<p>II/C/7</p> <p>Próbáld összegyűjteni, hogy az interjúalanynak hány menekülési kísérlete vallott kudarcot, és hogy az üldöztetés hónapjaiban kiktől kapott segítséget! Mekkora szerepet játszott a túlélésben saját aktív, a passzív sodródást elutasító magatartása, és a szerencse? Érvelj állításod mellett!</p>	
<p>II/C/8</p> <p>Jelöld be a térképen, hogy hol voltak Bokor Péter életének legfontosabb fordulópontjai az 1944-es és az 1945-ös esztendőben!</p>	

<p>II/C/9</p> <p>Hogyan változtak az évek során Bokor Péter emlékei a zsidóüldözésekkel kapcsolatban? Mit gondolsz ezekről a változásokról? Véleményed szerint mire igazán fontos emlékezni, mi az, amit semmiképp sem szabad elfelejteni a holokauszt történetéből?</p>	
<p>II/C/10</p> <p>A most látott interjú néhány évvel ezelőtt készült. Mi lehetett az oka annak, hogy Bokor Péter vállalta a beszélgetést? Fogalmazz meg a döntés mellett, illetve ellene szóló érveket!</p>	

Feladatlap III/A

Szabó Éva-interjú A. tanulócsoport

Kérdések, feladatok		Megoldások
III/A/1 Előkészítő feladatok	Milyen szerepet játszottak Magyarországon a svéd diplomaták az embermentésben? Olvasd el legalább egy embermentő történetét <i>A Világ Igazai Magyarországon a második világháború alatt</i> című kötetből!	
III/A/2	Mire utal az interjúban említett balatonboglári Fischl család magatartása? Mire gondolhattak, és mire nem számítottak jövőjükkel kapcsolatban? Hogyan reagáltak Szabóék a kérésre? Mi döbbentette rá Szabóékat arra, hogy a gettóba gyűjtött zsidókra halálos veszedelem leselkedik? Hogyan értékeled magatartásukat a rájuk bízott értékekkel kapcsolatban? Előfordulhatott-e olyan	

helyzet, amikor nagy kísértést érezhettek volna a koffer tartalmának értékesítésére, ha tudják, hogy mit tartalmaz?	
III/A/3 Mi készítette Szabó Imrét arra, hogy otthont hozzon létre a menekült gyermekek számára? Milyen nehézségekkel kellett megküzdeniük az otthon fenntartóinak? Számíthattak-e bárki más segítségére ezek a gyerekek? Hasonlítsd össze az interjúban hallottakat Szabó Imre naplójának idevonatkozó részleteivel! (1. forrás)	

Feladatlap III/B

Szabó Éva-interjú B. tanulócsoport

Kérdések, feladatok		Megoldások
III/B/1 Előkészítő feladatok	<p>Olvass utána annak, hogy mi jellemezte a magyarországi egyházak zsidóüldözésekkel kapcsolatos magatartását!</p> <p>Olvasd el legalább egy embermentő történetét A <i>Világ Igazai Magyarországon a második világháború alatt</i> című kötetből!</p>	
III/B/2	<p>Miért érkezhettek 1944 őszén a pályaudvarra sok, iratok nélküli menekült? Mit gondolsz, miért akartak beszélni magukról a menekülő zsidók a fiatal teológushallgatónak?</p>	

<p>Mi lehetett az oka annak az utasításnak, hogy lehetőleg gyorsan adjon nekik egy hamis igazolványt, és ne beszélgessen velük?</p>	
<p>III/B/3 Kik bújtak el az iskola másik légoltalmi pincéjében? Mivel magyaráznád, hogy maga a lelkész sem tudott (nem akart tudni?) arról, hogy pontosan kik és miért tartózkodnak ott? Hogyan jellemeznéd a lelkésznek az egyházi feletteséhez fűződő viszonyát? Miben tért el a saját álláspontja és magatartása, illetve a hivatalos egyházé?</p>	

Feladatlap III/C

Szabó Éva-interjú C. tanulócsoport

Kérdések, feladatok		Megoldások
III/C/1 Előkészítő feladatok	Nézz utána annak, hol helyezkedett el Budapesten a „nemzetközi” és a „nagy” gettó! Olvasd el legalább egy embermentő történetét <i>A Világ Igazai</i> <i>Magyarországon a második világháború alatt</i> című kötetből!	
III/C/2	Kik kértek menedéket Szabó Imrétől? Hasonlítsd össze az interjúban hallottakat Szabó Imre naplójának idevonatkozó részleteivel! (1. forrás) Milyen kapcsolatban voltak korábban a családdal a segítséget kérők? Mit gondolsz, milyen választási lehetőségek álltak Szabó Imre és családja előtt? Mennyire volt meghatározó Szövérfy	

<p>néni megmentésekor Szabó Imre lélekjelenléte? Mi a véleményed Szabó Imre döntéséről, amellyel lányát is veszélyes vállalkozásra utasítja azzal, hogy a nyilasokkal teli házba küldi az elbűjtött nő beteg férjéhez? Nézd meg a térképen, hol helyezkedett el a fasori református templom, és milyen távolságra lehetett egymástól a két épület!</p> <p>Nézd meg az alábbi honlapon, hogy hol folyt még embermentő tevékenység 1944-ben Budapesten!</p> <p>http://www.holokausztmagyarorszag.hu/maps/maps_5.html</p>	
<p>III/C/3</p> <p>Mi a véleményed arról, hogy a hónapokon át zsidó üldözötteket segítő Szabó Imre 1945 áprilisában a hatóságok által keresett német tisztnek is menedéket nyújt egy éjszakára? Keress érveket döntése helyességének igazolására, illetve cáfolatához!</p>	